

Maand van de Filosofie

Thema april 2014: mens & techniek

Creatieve dialoog over de natuurlijke en technische inborst van de mens

Een lunch pensant over het thema *het duivelsverbond tussen 'mens en techniek'*.

Maand van de Filosofie: *Op biotechnologisch gebied heeft men alternatieven ontwikkeld voor het DNA, het 'bouwplan' van al het leven. Terwijl de evolutie ooit bestond uit natuurlijke selectie, betreden we met deze alien genetics het tijdperk van kunstmatige selectie. Mogen we hiermee planten, dieren en mensen 'verbeteren'?*

klauwhamer van de speelse dialoogtafel Wat is de kwestie?- Wat is de questie!

Rond de 'vader-dialoogtafel' filosofeerden we over het ware gelaat, de aard van de menselijke natuur in het tijdperk waarin de mens tot een technisch wezen aan het evolueren is - een cyborg! Deelnemers kozen een voorwerp van de *dialoogtafel: Wat is de kwestie? - Wat is de questie!* dat voor hen de betekenis van het thema

reflecteert. Vervolgens bracht iedere deelnemer aan de hand van het gekozen voorwerp een eigen fascinatie of irritatie; een stelling of vraag over het thema in. Heidi Muijen begeleidde de dialoog en bracht ieders inbreng in verband met een aantal filosofische vragen en vooronderstellingen bij het thema. Vervolgens werden de kaarten van filosofisch gereedschap in het spel gebracht in een verdiepende dialoogronde: wat betekent het duivelsverbond tussen mens en techniek vanuit ieders persoonlijke waarden en levensovertuiging? In een afsluitende ronde maakten deelnemers een symbool en motto over de relatie mens en techniek.

Thema april 2013: schuld & boete

Een morele dialoog over levensmotieven achter het thema schuld & boete rond de vaderdialoogtafel Wat is de kwestie? - Wat is de questie!

De dialoog werd gevoerd aan de hand van ieders vragen en de archetypische beelden op de dialoogtafel.

de plukweide, symbool op het speelbord Mens, ken je zelf

In mythen lezen we verhalen met archetypische beelden over schuld en boete, eer en respect en, naam en faam en blaam. Beroemd is de zinloze straf van Sisyphus die elke dag een rotsblok de berg op moet sjuwen, waarna het er weer vanaf rolt. Arachna de beroemde weefster uit het antieke Griekenland die zichzelf beter achtte dan Athena, werd door deze Godin

van de wijsheid en de ambachten - in het bijzonder de weefkunst - tot een wedstrijd uitgedaagd. Hoewel het kleding van Arachna technisch gesproken volmaakt was, miste het de morele kwaliteit van eerbied voor de goden. Er wordt verteld dat Arachna de blaam van haar verlies wilde voorkomen door zichzelf van het leven te beroven. Haar plan zich op te hangen aan een boom werd voorkomen door Athena's milde straf: zij werd veranderd in een spin in welke hoedanigheid zij haar geliefde kunst tot in de oneindigheid kon blijven beoefenen. De koning van Lydia, Tantalus, werd gestraft met de bekende tantaluskwelling vanwege het beledigen van de goden tijdens een feestmaal. Hij werd in een afgrond - de Tartarus - gegooid waar de heerlijkste vruchten en spijzen groeiden aan de takken van bomen. Deze trokken zich echter terug zodra hij ze wilde plukken... Vertellen de mythische beelden en verhalen over een antieke tijd waarin de mens nog onderworpen was aan de bovennatuurlijke wetten en aan het goddelijke gebod van het betonen van het respect dat de god(en) verdienen? Op straffe van boetedoening en het gebukt gaan onder een niet in te lossen schuld? Of heeft de mens zich juist geëmancipeerd door de wet van Gehoorzaamheid en respect overboord te gooien en autonoom zelf de morele wetten te bepalen?

Thema april 2012: de ziel

Filosofische beeldendialoog over de ziel

de weg van het oog

'De ziel is al meer dan 2500 jaar het onderwerp van gesprek van theologen, filosofen, wetenschappers en kunstenaars. Men heeft de ziel geprobeerd te vinden, in het lichaam, in de taal en in de wetenschap, maar de ziel laat zich niet vatten...' De Griekse wortels van ons woord 'psyche' wijzen op de nauwe verbondenheid van lichaam en ziel! Letterlijk betekent het woord 'levensadem'.

Interessant dat meditatieve en contemplatieve methoden - van oost tot west, van *mindfulness* tot de antieke natuurfilosofen - veelal geijkt zijn op de ademhaling en de samenhang tussen de vijf elementen: aarde, water, lucht en vuur en de ether of quintessence als vijfde element. In de antieke scholen van levenskunst - *Sceptici, Cynici, Hedonisten en Stoïcijnen* - sprak men over de kunst *welgemoed* te zijn. Daarmee bedoelde men de kunst gemoedsrust te bereiken, ondanks ups en downs in het leven. Levenskunst betekent het streven *het goede leven* te bereiken. Zo voortreffelijk mogelijk te leven en waarachtig mens te zijn. De ziel staat in de klassieke visie voor 'het gemoed', de plaats waar men rust in het leven kan vinden! De klassieke scholen wijzen ons tegelijkertijd een ethische en spirituele weg van eenvoud en stilte, reflectie en gewetensonderzoek. *Niet als een manier van navelstaren, maar als basis om volop deel te kunnen nemen aan het (publieke) leven!*